

فصل اول: اهداف و ساختار

ماده ۱-هدف کلی

فراهم آوردن شرایط و امکانات لازم برای تعمیق باورهای دینی و رشد فضائل اخلاقی دانش‌آموزان، ارتقاء کیفیت آموزش‌های متوسطه نظری، حرفه‌ای، کاردانش) و توسعه کمی این آموزش‌ها به تناسب نیازهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور با توجه به مقتضیات جغرافیائی مناطق و رعایت تناسب بین محتوای آموزشی و نیازها و مقتضیات جنسی و سنی دانش‌آموزان براساس این اصول :

الف) تأکید بر امر تزکیه و تربیت دینی و تقویت مهارت‌های زندگی

ب) توسعه فرهنگ مهارت آموزی و ایجاد انعطاف لازم به منظور سمت‌گیری آموزش‌های متوسطه در جهت تعیین رشته‌های تحصیلی برحسب نیازهای کشور و علاقه و استعداد افراد و اشتغال مفید و ادامه تحصیل در آموزش عالی، برطبق شرایط و امکانات محیط با توجه به پیشرفت‌های علمی و فنی.

ج) افزایش کمیت و بالابردن سطح کیفیت و میزان منزلت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.

د) فراهم آوردن زمینه و شرایط مناسب برای استفاده بهینه از امکانات جامعه بمنظور اجرای آموزش‌های متوسطه و سازماندهی آموزش‌های خارج از واحد آموزشی و تقویت و گسترش این آموزش‌ها با استفاده از امکانات دستگاه‌های مختلف کشور.

ماده ۲-اهداف شاخه‌های تحصیلی

نظام آموزش و پرورش متوسطه که در این آئین‌نامه به اختصار نظام متوسطه نامیده می‌شود به سه شاخه تحصیلی نظری - فنی و حرفه‌ای - کاردانش تقسیم می‌شود و اهم اهداف هر شاخه به شرح زیر است:

الف) شاخه نظری:

- اعتلای سطح فرهنگ و دانش عمومی و پرورش ملکات و فضائل اخلاقی، بینش سیاسی و اجتماعی؛ - شناخت بهتر استعداد و علاقه دانش‌آموزان و ایجاد زمینه مساعد جهت هدایت آنان به مسیرهای تحصیلی مناسب؛

- احراز آمادگی نسبی دانش‌آموزان برای ادامه تحصیل در آموزش عالی؛

ب) شاخه فنی و حرفه‌ای:

- اعتلای سطح فرهنگ و دانش عمومی و پرورش ملکات و فضائل اخلاقی، بینش سیاسی و اجتماعی؛

- شناخت بهتر استعداد و علاقه دانش‌آموزان و ایجاد زمینه مناسب جهت هدایت آنان به سمت اشتغال مفید؛

- احراز آمادگی نسبی دانش‌آموزان برای ادامه تحصیل در رشته های علمی - کاربردی (تکنولوژی).

ج) شاخه کاردانش:

- اعتلای سطح فرهنگ و دانش عمومی و پرورش ملکات و فضائل اخلاقی، بینش سیاسی و اجتماعی؛

- تربیت نیروی انسانی در سطوح نیمه ماهر، ماهر و استادکاری و سرپرستی برای بخشهای صنعت، کشاورزی و خدمات؛

- احراز آمادگی نسبی دانش‌آموزان برای ادامه تحصیل در رشته های خاص علمی - کاربردی

ماده ۳- ساختار

۳-۱- شاخه متوسطه نظری:

این شاخه مشتمل بر ۴ رشته ریاضی - فیزیک، ادبیات و علوم انسانی، علوم تجربی، علوم و معارف اسلامی است . حدود ۵۲ واحد از درس های این شاخه، در همه رشته هابه صورت مشترک و بیشتر در پایه های اول و دوم ارائه می‌شود.

درس‌های اختصاصی این شاخه در کلیه رشته ها حدود ۴۴ واحد است که بیشتر در پایه سوم ارائه می‌شود. واحدهای آموزشی مربوط به این شاخه «دبیرستان» نامیده می‌شود.

۳-۲- شاخه متوسطه فنی و حرفه‌ای:

این شاخه مشتمل بر سه زمینه صنعت، کشاورزی و خدمات است و هر زمینه دارای چند رشته است . ۵۸ واحد از درسهای این شاخه در همه رشته هابه صورت مشترک ارائه می‌شود. درس های اختصاصی برای هر رشته حدود ۳۹ واحد است . واحدهای آموزشی مربوط به این شاخه «هنرستان» نامیده می‌شوند. عناوین رشته های هر یک از زمینه هابشرح زیر است:

۳-۲-۱- زمینه صنعت:

رشته های نقشه کشی عمومی، ساخت و تولید، صنایع فلزی، مکانیک خودرو، تأسیسات، صنایع چوب و کاغذ، چاپ، الکترونیک، الکتروتکنیک، متالورژی، صنایع شیمیایی، صنایع نساجی، سرامیک، معدن، سیمان، ساختمان، نقشه برداری، ناوبری، مکانیک موتورهای دریایی، الکترونیک ومخابرات دریایی.

۳-۲-۲-زمینه خدمات:

رشته های گرافیک، طراحی ودوخت، نقشه کشی معماری، صنایع دستی، نقاشی، نمایش، سینما، موسیقی، چاپ دستی، حسابداری بازرگانی، کودکیاری، کامپیوتر، تربیت بدنی، مدیریت خانواده، مرمت آثار فرهنگی .

۳-۲-۳-زمینه کشاورزی:

رشته های اموردامی، امورزراعی وباغی، ماشینهای کشاورزی، صنایع غذائی .

۳-۳-شاخه متوسطه کاردانش:

این شاخه دارای سه زمینه صنعت، کشاورزی وخدمات است وهرزمینه دارای یک یاچندگروه وهرگروه دارای یک یاچندرشته اصلی است وهررشته دارای یک یاچندرشته مهارتی می باشد.

درکلیه رشته های مهارتی این شاخه ۵۳واحدبه درسهای عمومی وانتخابی وحدود ۴۳واحدبه درسهای مهارتی اختصاص دارد. واحدهای آموزشی مربوطبه این شاخه «هنرستان کاردانش» نامیده می شوند.

تبصره درصورتی که واحدهای درسهای مهارتی درهررشته کمتر از ۴۳واحدباشد حداقل ۲۰واحدبه درسهای مهارتی اختصاص داده می شودومابقی باتلفیق مناسبی از درس های اختصاصی، تکمیل مهارت واختیاری حسب نیازرشته مهارتی تکمیل خواهدشد.

فصل دوم: واحدهای درسی، طول مدت تحصیل، عناوین وجداول درسهها

ماده ۴- آموزش در دوره متوسطه مبتنی بر نظام سالی واحدی است که دارای ویژگیهای زیر می باشد: الف - فرآیند آموزش هر درس بطور پیوسته، در طول سال تحصیلی انجام می شود. آموزش بعضی از درسهای اختصاصی شاخه فنی وحرفه ای در طول یک نوبت (اول یادوم) بصورت مستقل ارائه وارزشیابی می شود مشروط بر آن که برنامه این قبیل درسهابه صورت زوج ودر دونوبت متوالی ودر طول سال تحصیلی تنظیم شود. در شاخه کار دانش، آموزش برخی از استانداردهای مهارتی (درسهای مهارتی) در طول سال تحصیلی به پایان می رسد وارزشیابی آن نیز تا یکماه پس از اتمام آموزش ویا حداکثر تا پایان آن نوبت انجام می شود.

ب - محتوی، ساعات آموزش و میزان تأثیر هر درس در معدل گیری بر اساس تعداد واحدهای آن درس مشخص می‌شود.

ج - ارزشیابی در سال اول، پایه ای است و چنانچه دانش آموز ضوابط ارتقاء را کسب نکند باید کلیه درسهای این پایه را تکرار کند. ارزشیابی هریک از درسهای پایه های دوم و سوم مستقل است و قبولی یا مردودی در هر درس تأثیری بر سایر دروس ندارد.

ماده ۵- مدت دوره آموزش ۳ سال است و تعداد واحدهای درسی مورد نیاز جهت اخذ دیپلم متوسطه حداقل ۹۶ واحد می باشد.

تبصره ۱- دانش آموزی که در پایه اول مردود شود با رعایت سایر شرایط می تواند دوره متوسطه را در حداکثر ۴ سال تحصیلی در مدارس روزانه تحصیل کند.

تبصره ۲- ترک تحصیل و وقفه تحصیلی جزء سنوات تحصیلی، موضوع این ماده محاسبه نمی‌شود.

تبصره ۳- دانش آموز استثنایی که در پایه اول دو سال مردود می‌شود با رعایت سایر شرایط حداکثر ۵ سال می تواند در واحدهای آموزشی روزانه ادامه تحصیل دهد.

ماده ۶- هر واحد درس نظری معادل یک ساعت آموزش در هفته برای طول سال تحصیلی می باشد. ساعات هر واحد درس عملی (کارگاهی، آزمایشگاهی، عملیات میدانی و...) معادل یک و نیم تا چهار برابر ساعات آموزشی یک واحد درس نظری است.

تبصره - ساعات آموزش هر واحد درس نظری و عملی در واحدهای آموزشی تحت پوشش سازمان آموزش و پرورش استثنایی تا ۱/۵ برابر مفاد این ماده برابر شیوه نامه ای که سازمان مذکور ابلاغ می کند قابل افزایش است.

ماده ۷- از اول مهرماه تا آخر شهریورماه سال بعد یک سال تحصیلی محسوب می‌شود. دوره آموزش از اول مهرماه هرسال آغوا حداقل تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد ادامه می یابد و امتحانات پایانی نوبت دوم در خردادماه برگزار می‌شود.

تبصره ۱- طول سال تحصیلی برای دانش آموز سال سوم (موضوع ماده ۱-۱۰) تا پایان دی ماه سال بعد افزایش خواهد یافت.

تبصره ۲- درشاخه کاردانش، آن دسته از استانداردهای مهارت (درسهای مهارتی) که آموزش آن‌ها تا پایان اردیبهشت ماه به اتمام نمی‌رسد ارائه و تکمیل آموزش مهارت و ارزشیابی پایانی آنها تا پایان شهریورماه همان سال تحصیلی بطور رایگان بلامانع است.

تبصره ۳- در شاخه فنی و حرفه‌ای درس کارآموزی درطول تابستان پایه سوم بطور رایگان ارائه و اجرا می‌شود.

ماده ۸- در هر سال تحصیلی کلیه واحدهای درسی هرپایه برابرجدول مربوط، به دانش‌آموزارائه می‌شود و واحدهای درسهای انتخابی نیز باتوجه به استعداد و علاقه وی و امکانات واحد آموزشی برابر شیوه نامه مربوط، به او ارائه می‌شود.

تبصره ۱- چنانچه درسهای باقیمانده از پایه دوم پیش نیاز درسهای پایه سوم باشد دانش‌آموز پایه سوم باید این درسها را با رعایت ضوابط پیش‌نیاز به همراه سایر درسهای پایه سوم برابر مقررات و حداکثر تا ۳۴ واحد انتخاب کند و باقیمانده درسهای پایه سوم را در تابستان همان سال انتخاب کند.

تبصره ۲- اگر دانش‌آموز پایه سوم قبلاً از درس پیش‌نیاز نمره ۷ تا ۱۰ را کسب کرده باشد انتخاب درسهای پیش‌نیاز و اصلی به صورت همزمان و یادرسهای اصلی مقدم بر درسهای پیش‌نیاز برای وی بلامانع است.

تبصره ۳- چنانچه درسهای باقیمانده از پایه دوم پیش‌نیاز درسهای پایه سوم نباشد انتخاب این درسها به تابستان سال سوم موکول می‌شود.

تبصره ۴- دانش‌آموزی که در پایان سال دوم موفق به کسب نصاب قبولی از درسهای کارگاهی و عملیات میدانی درشاخه فنی و حرفه‌ای و استانداردهای مهارت (درسهای مهارتی) درشاخه کاردانش نشود باید درسهای مذکور را در پایه سوم یاد دوره تابستانی یادی ماه سال بعد صرفاً بصورت غیرحضوری انتخاب کند و در امتحان آن درسها که در خردادماه یا پایان دوره تابستانی و یادی ماه سال بعد برگزار می‌شود شرکت کند. تعداد واحدهای درسهای مذکور مشمول سقف واحدهای مجاز پایه سوم نمی‌شود.

تبصره ۵- ارائه واحدهای درسی در پایه دوم و سوم شاخه کاردانش مطابق جدول مواد درسی هر رشته مهارتی و به تناسب شیوه اجرایی و امکانات با رعایت سایر ضوابط و مقررات در اختیار مدیر واحد آموزشی است. لیکن ارائه درسهای عربی ۲/۱، تعلیمات دینی و قرآن ۲، زبان خارجه ۲ در پایه دوم شاخه کاردانش الزامی است.

ماده ۹- چنانچه پس از برگزاری امتحانات خردادماه، بعضی از دانش‌آموزان در یک یا چند ماده درسی شرایط قبولی را احراز نکنند این درسها در تابستان مربوط بصورت ذیل به آنان ارائه خواهد شد.

۹-۱- دانش‌آموزان پایه اول و دوم موضوع این ماده موظفند در امتحانات آن درسهایی که در شهریورماه برگزار می‌شود شرکت کنند. برای این قبیل دانش‌آموزان برابر شیوه‌نامه مربوط در تابستان، کلاسهای تقویتی بصورت متمرکز یا غیر متمرکز تشکیل خواهد شد.

۹-۲- برای دانش‌آموزان سال سوم که به هر دلیل موفق به گذراندن تعدادی از درسهای پایه دوم یا سوم نمی‌شوند دوره تابستانی اجرامی‌شود. برنامه آموزشی در این دوره به مدت ۱۰ هفته است که ۸ هفته آن به تشکیل کلاس درس اختصاص دارد بقیه مدت برای برگزاری امتحانات و اعلام نتیجه منظور می‌شود.

۹-۲-۱- این قبیل دانش‌آموزان مجاز خواهند بود در این دوره حداکثر ۳۲ واحد از درسهای باقیمانده را انتخاب کنند که از این تعداد حداکثر ۱۰ واحد را می‌توانند بصورت حضوری و مابقی را بصورت غیر حضوری انتخاب کنند و در انتخاب واحدهای حضوری اولویت با درسهایی است که دانش‌آموزان قبلاً آنها را انتخاب نکرده‌اند.

۹-۲-۲- انتخاب همزمان درسهای پیش‌نیاز و اصلی برای دانش‌آموزان سال سوم در دوره تابستانی و امتحانات دی ماه بعد با رعایت سایر شرایط و ضوابط بلامانع است.

۹-۲-۳- ساعات آموزش هفتگی درسهای نظری و عملی در دوره تابستانی ۳ برابر ساعات آموزش هفتگی آن درسهادر طول سال تحصیلی است.

۹-۲-۴- دوره تابستانی حتی المقدور در واحدهای آموزشی مربوط تشکیل خواهد شد و برگزاری آن بصورت متمرکز با برنامه ریزی و هماهنگی قبلی ادارات آموزش و پرورش ناحیه یا منطقه، در یک یا چند واحد آموزشی بلامانع است. برگزاری این دوره برای دانش‌آموزان رایگان است.

۹-۲-۵- ارائه درسهای کارگاهی و عملیات میدانی در شاخه فنی و حرفه‌ای و استانداردمهارت (درسهای مهارتی) در شاخه کار دانش در دوره تابستانی پایه سوم بصورت حضوری مجاز نمی‌باشد. لیکن با توجه به ماهیت این درسهای ادارات آموزش و پرورش مناطق می‌توانند، بر اساس ضوابطی که از سوی دفاتر آموزشی ذیربط اعلام می‌شود، برای دانش‌آموزان دوره فشرده تقویتی رایگان تشکیل دهند.

ماده ۱۰- دانش‌آموز سال سوم چنانچه در پایان تابستان نیز موفق به گذراندن برخی از درسهای پایه دوم یا سوم نشود می‌تواند در امتحانات دیماه شرکت کند و حداکثر ۳۲ واحد از درسهای باقیمانده را امتحان دهد.

۱-۱- چنانچه این قبیل دانش‌آموزان بخواهند در امتحانات دیماه همان سال مدارس روزانه شرکت کنند در فاصله زمانی موضوع این ماده از معافیت تحصیلی برخوردار خواهند بود.

۱۰-۲- چنانچه این قبیل دانش‌آموزان بلافاصله پس از دوره تابستانی قصد ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی بزرگسالان را داشته باشند در نیمسال اول بصورت رایگان ادامه تحصیل خواهند داد.

۱۰-۳- چنانچه پس از رشک در امتحانات دیماه دانش‌آموز موضوع ماده موقت به گذراندن برخی از درسها نشده باشد حق ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی روزانه را ندارد و می‌تواند برابر مقررات در واحد آموزشی بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ثبت نام کند و ادامه تحصیل دهد.

۱۰-۴- درشاخه فنی و حرفه‌ای دوره بزرگسالان و امتحانات داوطلب آزادطبق ضوابطی که توسطمعاونت آموزشی ابلاغ می‌شودصرفاً برای آن عده ازدانش‌آموزانی که شرایطتحصیل در دوره روزانه راازدست داده انددایروبرگزارمی‌شود.

ماده ۱۱- دانش‌آموزنمی‌توانددرسهایی را که قبلانمره قبولی کسب کرده است بطورمجدد انتخاب کند.([۱])
تبصره - تکراردرسهای پایه اول برای دانش‌آموزان مردودپایه اول الزامی می‌باشد.

ماده ۱۲- ساعات حضوردانش‌آموزدربرنامه های آموزشی وپرورشی درهفته حداقل ۳۶ساعت است ودانش‌آموزموظف است درفاصله زمانی شروع تاپایان برنامه آموزش روزانه درمحل واحدآموزشی حضورداشته باشد.

۱۲-۱- ساعات برنامه هفتگی دانش‌آموزان شاخه‌های فنی و حرفه‌ای وکاردانش براساس برنامه مصوب هررشته حداکثر ۴۸ساعت می‌باشد.

۱۲-۲- برنامه هفتگی واحدهای آموزشی برای ۶روزهفته وهرروزحداقل ۶ساعت وحداکثر ۸ساعت تنظیم می‌شود.

تبصره - افزایش ساعات برنامه هفتگی دانش‌آموزان مراکزآموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان تا ۴۲ساعت بلامانع است .

ماده ۱۳- مدیرواحدآموزشی بایدبرنامه هفتگی پایه سوم رابه گونه ای تنظیم کندکه دانش‌آموزغیرازشرایطخاص، ساعات بدون برنامه نداشته باشد. مدیرمی‌تواندباکسب مجوزازاداره متبوع، کلاس باتعداد دانش‌آموزکمترازحدنصاب تعیین شده تشکیل دهد.

ماده ۱۴- حضور مرتب دانش‌آموز در واحد آموزشی و کلاس درس در طول سال تحصیلی در تمام ایامی که واحد آموزشی رسماً دایمی باشد الزامی است و بدانش‌آموزی که غیبت می‌کند برابر مقررات انضباطی مندرج در آیین‌نامه اجرایی مدارس رفتار خواهد شد. (۲)

۱-۱۴- در شاخه‌های کاردانش و فنی و حرفه‌ای دانش‌آموزی که حسب مورد برای مهارت‌آموزی، کارورزی، و کارآموزی به مراکز خارج از واحدهای آموزشی معرفی می‌شود برابر برنامه تنظیمی ملزم به رعایت مفاد این ماده می‌باشد.

ماده ۱۵- رسیدگی به موارد خاص آموزشی و پرورشی دانش‌آموز برابر شیوه‌نامه ای که توسط معاونت آموزشی تهیه و به تأیید کمیسیون معین

شورای عالی آموزش و پرورش خواهد رسید بر عهده شورای مدرسه می‌باشد. (۳)

ماده ۱۶- عناوین درسهای عمومی دوره متوسطه به تفکیک شاخه‌های تحصیلی همچنین عناوین درسهای اختصاصی شاخه‌های نظری و فنی و حرفه‌ای به تفکیک پایه‌های تحصیلی در رشته‌های مختلف به شرح جداول پیوست می‌باشد.

تبصره ۱- عناوین رشته‌های مهارتی شاخه کاردانش و جداول مواد درسی هریک از آنها بر اساس شیوه‌نامه برنامه ریزی رشته‌های مهارتی شاخه کاردانش (مصوب هیأت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) توسط معاونت آموزشی تهیه و اعلام می‌شود.

تبصره ۲- سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان می‌تواند حسب مورد به مطالب کتب درسی محتوای تکمیلی اضافه کند.

ماده ۱۷- درس‌های دوره متوسطه بر اساس اهداف و ماهیت آن‌ها به شرح ذیل تقسیم بندی می‌شود.

۱-۱۷- درسهای عمومی: درسهایی است که آموختن آنها برای ارتقاء بینش علمی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی دانش‌آموز دوره متوسطه ضرورت دارد. آن دسته از درس‌های عمومی که در تمام شاخه‌های متوسطه با محتوای یکسان ارائه می‌گردد درسهای مشترک نامیده می‌شود.

تبصره - دانش‌آموز استثنایی از گذراندن بخش عملی درس آمادگی دفاعی معاف است و نمره بخش تئوری به عنوان نمره این درس منظور خواهد شد.

۲-۱۷- درسهای اختصاصی: درسهایی است که دانش‌آموز با گذراندن آنها پایه عملی یا علمی مناسبی برای ورود به بازار کار و اشتغال یا ادامه تحصیل در سطوح عالی تر را در یک رشته یا گرایش خاص کسب می‌کند.

۱۷-۳- استانداردمهارت (درسهای مهارتی): آن دسته از درسهای اختصاصی شاخه کاردانش است که از طریق آن‌همهارت‌های حرفه‌ای موردنیاز برای اشتغال به یک کارمفیدبه صورت نظری و عملی براساس استانداردهای مهارتی مربوط آموزش داده می‌شود.

۱۷-۴- سه‌های انتخابی: درسهایی است که باتوجه به تفاوت‌های فردی به منظورپرورش علایق واستعدادها و یا رفع نیازهای آموزشی دانش‌آموز توسط وی ازبین مجموعه‌ای از درسهای فعالیت محور(درسهایی که بر فعالیت دانش‌آموز تأکید دارد) برابر شیوه‌نامه مربوط انتخاب می‌شود. درسهای انتخابی مشتمل بر موارد ذیل است ([۴]):

۱- ۱۷-۴-۱- درسهای پرورشی ([۵]): درسهایی است که به منظور تعمیق باورهای دینی، رشد فضائل اخلاقی، تقویت مهارت‌های زندگی فردی واجتماعی و رشد استعداد های هنری، باتوجه به استعداد و علائق دانش‌آموز به صورت فعالیت های خاص و مطابق باشیوه‌نامه مربوط ارائه می‌شود.

۲- ۱۷-۴-۲- درسهای جبرانی: درسهایی است که به منظور جبران ضعف درسی دانش‌آموز و کاهش افت تحصیلی، بارعایت سرفصل درس های مربوط، ارائه می‌شود.

۳- ۱۷-۴-۳- درسهای تکمیلی: درسهایی است که به منظور توسعه و تعمیق آموخته های دانش‌آموز و بارعایت سرفصل درسهای مربوط، ارائه می‌شود.

تبصره - سازمان ملی پرورش استعداد های درخشان می تواند بارعایت ضوابط برای دروس انتخابی عناوین جدید تعیین کند و پس از تأیید هیأت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه به دانش‌آموزان مراکز آموزشی تابعه خود ارائه دهد.

۵- ۱۷-۴-۵- درسهای تکمیل مهارت: درسهایی است که به منظور افزایش سطح اطلاعات و مهارت‌های موردنیاز برای ورود به محیط کار صرفاً به دانش‌آموز شاخه کاردانش ارائه می‌شود.

۶- ۱۷-۴-۶- درسهای اختیاری: درسهایی است که به تعداد واحدهای موردنیاز هر یک از رشته های شاخه کاردانش متناسب باماهیت و هدفهای هر رشته و حسب شرایط و مقتضیات منطقه آموزشی برابر ضوابط مربوط به دانش‌آموز شاخه کاردانش ارائه می‌شود.

فصل سوم: مقررات ثبت نام دانش‌آموزان

ماده ۱۸- بمنظور برنامه ریزی، سازماندهی، نظارت و ارزشیابی امور مربوط به ثبت نام دانش‌آموزان همه ساله قبل از شروع ثبت نام در ادارات کل آموزش و پرورش و مناطق و نواحی آموزشی ستادی مرکب از افراد ذیربط با انتخاب و زیر نظر مدیرکل یا رئیس اداره آموزش و پرورش تشکیل می‌شود.

ماده ۱۹- ثبت نام دانش‌آموز ورودی پایه اول با حضور پدر یا مادر یا ولی وی انجام می‌گیرد و حضور دانش‌آموز پایه های دوم و سوم برای ثبت نام و انتخاب رشته و واحد درسی در موعد مقرر الزامی است. تبصره ۱- دانش‌آموزی که به دلیل بیماری یا علت های دیگری نمی‌تواند برای ثبت نام در واحد آموزشی حضور یابد باید امور ثبت نام و انتخاب واحد وی در موعد مقرر توسط ولی او انجام شود.

تبصره ۲- ثبت نام و تحصیل مجدد دانش‌آموز غیرمشمول که ترک تحصیل داشته است با رعایت سایر شرایط بلامانع است.

تبصره ۳- پذیرش و ثبت نام دانش‌آموزان واجد شرایط در شاخه های فنی و حرفه ای و کاردانش براساس ظرفیت و تقاضا از طریق آزمون ورودی یا معدل یا مصاحبه یا تلفیقی از آنها که توسط اداره کل آموزش و پرورش استان تعیین و اعلام می‌گردد انجام می‌شود.

تبصره ۴- ثبت نام از دانش‌آموز استثنایی که علی‌رغم محدودیت و مشکلات جسمی و یا حسی از هوش به هنجار برخوردار بوده و با استفاده از خدمات خاص آموزشی و توانبخشی می‌تواند در مدارس عادی به تحصیل بپردازد (دانش‌آموز استثنایی مشمول آموزش به روش تلفیقی) در واحدهای آموزشی با ارائه معرفی نامه از مدیریت / اداره آموزش و پرورش استثنایی صورت می‌گیرد.

تبصره ۵- ضوابط ورود به مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعداد های درخشان و ادامه تحصیل در این مراکز برابرا تین نامه مصوب هیأت‌امناء سازمان خواهد بود.

ماده ۲۰- ثبت نام و تحصیل دانش‌آموزان در واحدهای آموزشی به تفکیک جنسیت انجام می‌گیرد.

موعد ثبت نام:

ماده ۲۱- ثبت نام دانش‌آموزان ورودی پایه اول و سایر دانش‌آموزان در هر سال تحصیلی از نیمه دوم تیرماه تا حداکثر پایان شهریورماه و برای دوره تابستانی دانش‌آموزان پایه سوم در هفته اول تیرماه هر سال صورت خواهد گرفت.

تبصره - ثبت نام دانش‌آموزی که با عذر موجه نتوانسته است در موعد مقرر ثبت نام کند با ارائه مدارک معتبر و تشخیص و صدور معرفی نامه توسط کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش محل مجاز خواهد بود.

شرایط سنی:

ماده ۲۲- حداکثر سن ثبت نام در پایه های اول، دوم و سوم به ترتیب ۱۹، ۱۸، و ۲۰ سال تمام است (ملاک محاسبه سن دانش‌آموز برای ثبت نام اول مهرماه هر سال خواهد بود).

تبصره ۱- دانش‌آموزی که در حین سال تحصیلی سن او به حداکثر سن مجاز برسد استثنائاً پایان همان سال تحصیلی (برای دانش‌آموز پایه سوم با رعایت تبصره یک ماده ۷) می‌تواند در واحدهای آموزشی روزانه ادامه تحصیل دهد.

تبصره ۲- حداکثر سن برای دانش‌آموزان استثنایی مشمول آموزش به روش تلفیقی در هر یک از پایه های تحصیلی دوره متوسطه دو سال بیشتر از حداکثر سن دانش‌آموز عادی می‌باشد.

مدارک مورد نیاز:

ماده ۲۳- مدارک مورد نیاز برای ثبت نام دانش‌آموز به شرح زیر است:

پایه اول:

الف - تصویر صفحه اول شناسنامه که با اصل آن مطابقت داشته باشد و در صورت وجود تغییرات و اصلاحات در شناسنامه تصویر صفحه آخرین ضروری است و لازم است شناسنامه دانش‌آموزی که به سن ۱۵ سال تمام رسیده است عکس دار باشد.

ب - عکس به تعداد مورد نیاز

ج - گواهی نامه پایان دوره راهنمایی تحصیلی یا گواهی موقت قبولی سال سوم دوره راهنمایی تحصیلی

د - توصیه نامه دوره راهنمایی تحصیلی یا نمونه برگ (۶) ویژه جایگزین آن

هـ - معرفی نامه از واحد آموزشی استثنایی مبدأ یا مدیریت / اداره آموزش و پرورش استثنایی استان مبنی بر نوع و میزان معلولیت برای دانش‌آموز استثنایی مشمول آموزش به روش تلفیقی

پایه دوم و سوم:

الف - مدارک مربوط به پایه اول

ب - کارنامه سال یا سال های قبل دوره متوسطه و نمونه برگ شماره یک هدایت تحصیلی

ج - کارنامه های تطبیق برای دانش‌آموزان تطبیقی

ماده ۲۴- اتباع بیگانه و فرزندان آنان، پناهندگان و رانده شدگان دیگر کشورهای برای ثبت نام باید پروانه اقامت معتبر، دفترچه پناهندگی و سایر مدارکی که توسط مراجع ذیربط تعیین می‌شود ارائه دهند.

ماده ۲۵- کارنامه ها و گواهی های تحصیلی صادره از واحدهای آموزشی با امضای متصدی امور دفتری (یا فردی که عهده دار این مسؤولیت می باشد) و مهر و امضای مدیر واحد آموزشی دارای اعتبار خواهد بود. (۷)

تبصره ۱- صدور تأییدیه ارزش تحصیلی به عهده اداره آموزش و پرورش منطقه می باشد.

تبصره ۲- صدور گواهی نامه پایان تحصیلات دوره متوسطه برابر مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش انجام می گیرد.

شرایط ثبت نام و تحصیل دانش آموزان مشمول نظام وظیفه عمومی:

ماده ۲۶- دانش آموز پسر از اول فروردین ماه سالی که در آن سال وارد سن ۱۹ سالگی می شود مشمول نظام وظیفه شناخته می شود.

ماده ۲۷- ملاک رسیدگی به وضع مشمولیت دانش آموز تاریخ تولد مندرج در شناسنامه اولیه وی است و تغییرات بعدی ملاک عمل نخواهد بود لیکن برای دانش آموزی که شناسنامه اولیه او به حکم دادگاه باطل شده است شناسنامه جدید ملاک قرار خواهد گرفت.

ماده ۲۸- چنانچه دانش آموزی پس از ثبت نام، از ابتدا و یا در طول سال تحصیلی با عذر موجه غیبت کند و این غیبت تا پایان سال تحصیلی ادامه یابد و در امتحان هیچیک از درسها در خردادماه و شهریورماه شرکت نکند آن سال تحصیلی برای دانش آموز وقفه تحصیلی محسوب می شود. وقفه تحصیلی و غیبت موجه ترک تحصیل تلقی نمی شود. تشخیص یبت موجه براساس دلایل و مدارک ارائه شده با مدیر واحد آموزشی است.

ماده ۲۹- دانش آموز مشمول نظام وظیفه که سه ماه و بیشتر بطور متوالی غیبت غیرموجه و یا بدون اطلاع قبلی داشته باشد بعنوان ترک تحصیل از واحد آموزشی اخراج می شود. مدیر واحد آموزشی موظف است مراتب ترک تحصیل این قبیل افراد را برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش به حوزه های وظیفه عمومی محل اعلام کند.

۱- ۲۹- چنانچه دانش آموز واجد شرایط در موعد مقرر برابر ضوابط در واحد آموزشی ثبت نام نکند مدیر واحد آموزشی موظف است برابر مفاد این ماده ترک تحصیل دانش آموز را اعلام کند.

ماده ۳۰- شرکت در امتحانات داوطلب آزاد (متفرقه) از نظر مقررات نظام وظیفه عمومی ترک تحصیل تلقی می شود.

ماده ۳۱- ثبت نام و تحصیل دانش‌آموز مشمول که ترک تحصیل داشته است مجاز نیست و صرفاً در صورت رفع ممنوعیت قانونی از نظر نظام وظیفه عمومی، ادامه تحصیل وی بلامانع است.

تبصره - دانش‌آموزی که دفترچه آماده بخدمت (بدون مهر غیبت) گرفته است چنانچه تاریخ اعزام مندرج در دفترچه وی حداقل تا پایان خردادماه آن سال تحصیلی باشد می‌تواند با رعایت سایر شرایط در همان سال تحصیلی ثبت‌نام کند و ادامه تحصیل دهد.

ماده ۳۲- مدیر واحد آموزشی پسرانه باید مشخصات کلیه دانش‌آموزان مشمول نظام وظیفه را که به تحصیل اشتغال دارند، بطور انفرادی و برای هر مشمول فقط یکبار بمنظور استفاده از معافیت تحصیلی برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش مربوط به حوزه‌های نظام وظیفه محل اعلام کند (این موضوع شامل دانش‌آموزان دارای نقص عضو استثنایی نیز می‌شود)

ماده ۳۳- مدیر واحد آموزشی موظف است مراتب ترک تحصیل و فراغت از تحصیل دانش‌آموزان مشمول خود را برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش متبوع به حوزه‌های نظام وظیفه اعلام کند.

ماده ۳۴- دانش‌آموزی که از معافیت تحصیلی استفاده می‌کند در صورتی که قصد ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی بزرگسالان را داشته باشد نیازی به اعلام ترک تحصیل وی به حوزه نظام وظیفه نمی‌باشد.

ماده ۳۵- دانش‌آموزان اتباع بیگانه که برابر مقررات در واحدهای آموزشی ایرانی تحصیل می‌کنند مشمول قانون وظیفه عمومی نمی‌باشند.

شرایط انتقال دانش‌آموز:

ماده ۳۶- انتقال دانش‌آموز در طول سال تحصیلی از یک واحد آموزشی به واحد آموزشی دیگر با موافقت اداره آموزش و پرورش «مقصد» و حداکثر تا یکماه قبل از شروع امتحانات پایانی نوبت دوم بلامانع است. در این صورت مدارک، پرونده تحصیلی و نمرات مربوط به آزمونهای طول سال تحصیلی وی باید پس از مهر و امضاء واحد آموزشی مبدأ، به موقع به واحد آموزشی «مقصد» ارسال شود. انتقال دانش‌آموز در محدوده یک منطقه آموزشی با هماهنگی دو واحد آموزشی مبدأ و مقصد با رعایت مقررات در مهلت تعیین شده بلامانع است. (۸)

۱- ۳۶- پرونده تربیتی - تحصیلی دانش‌آموز بصورت محرمانه باید به واحد آموزشی «مقصد» ارسال شود.

تبصره - انتقال دانش‌آموزان مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان صرفاً با موافقت سازمان خواهد بود.

ماده ۳۷- مدیر واحد آموزشی باید کلیه مدارک دانش‌آموزی که با گواهی موقت ثبت‌نام کرده است را حداکثر تا پایان مهرماه بصورت مکتوب از محلّ تحصیل قبلی وی درخواست کند. مدیر واحد آموزشی مبدأ نیز بلافاصله پس از وصول درخواست، باید کلیه مدارک تحصیلی دانش‌آموز منتقل شده خود را پس از تکمیل برابر مقررات به واحد آموزشی مقصد ارسال کند.

ماده ۳۸- چنانچه مدارک تحصیلی دانش‌آموز در موعد مقرر در واحد آموزشی مقصد کامل نشود و به تبع آن برای دانش‌آموز حقی ایجاد و یا از وی حقی تضییع شود مسؤولیت ناشی از آن حسب مورد بعهده مدیران واحدهای آموزشی مبدأ یا مقصد می‌باشد.

سایر موارد:

ماده ۳۹- مدیر واحد آموزشی موظف است حداکثر تا یک ماه پس از شروع سال تحصیلی پرونده تحصیلی تمامی دانش‌آموزان از جمله دانش‌آموزان جدید خود را مورد رسیدگی قرار دهد و در صورت مشاهده نقص پرونده درصدد رفع نقص برآید و چنانچه دانش‌آموزی برخلاف مقررات به یک رشته تحصیلی هدایت شده، یا به پایه تحصیلی بالاتر ارتقاء یافته و یا در درس‌ها قبول اعلام شده باشد نسبت به تعیین وضعیت استحقاقی وی اقدام کند. لیکن چنانچه بعد از موعد مذکور موارد نقص پرونده مشاهده شود لازم است پرونده دانش‌آموز مربوط برابر مقررات جهت اقدام بعدی به اداره آموزش و پرورش متبوع ارسال شود.

ماده ۴۰- دانش‌آموزی که در پایه اول دو سال مردود می‌شود حق ادامه تحصیل در واحد آموزشی روزانه در آن پایه را ندارد. چنین دانش‌آموزی در صورت تمایل می‌تواند در واحد آموزشی بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد (متفرقه) ثبت‌نام کند و ادامه تحصیل دهد.

تبصره - دانش‌آموز استثنایی که در پایه اول سه سال مردود می‌شود حق ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی روزانه را ندارد.

ماده ۴۱- دفتر آمار دانش‌آموزان حداکثر تا یکماه پس از شروع سال تحصیلی یا دوره تابستانی باید تکمیل و توسط مدیر واحد آموزشی با نظارت اداره آموزش و پرورش مربوط (برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان با نظارت سازمان مذکور) برابر مقررات مسدود شود.

ماده ۴۲- در شاخه کاردانش، معرفی دانش‌آموزان به مراکز آموزش مهارت خارج از آموزش و پرورش توسط مدیر واحد آموزشی با رعایت ضوابطی که از طریق دفتر کاردانش و آموزش‌های مهارتی به ادارات کل آموزش و پرورش استانها ابلاغ می‌گردد انجام خواهد شد

فصل چهارم: ضوابط سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان

ماده ۴۳- تعریف و اهداف:

ارزشیابی، داوری و قضاوت در مورد آموخته‌ها و تغییر رفتار دانش‌آموز در جهت نیل به هدفهای آموزشی و پرورشی است که از طریق سنجش و اندازه‌گیری حاصل می‌شود ارزشیابی بخش جدایی‌ناپذیر فرایند یاددهی - یادگیری است و در موقعیت‌های مختلف و متعدد انجام می‌گیرد.

ارزشیابی در آموزش متوسطه به منظور تحقق اهداف زیر انجام می‌شود:

- ۱- بررسی و تعیین میزان پیشرفت آموزشی و پرورشی و تغییرات رفتاری دانش‌آموز.
- ۲- آگاه کردن دانش‌آموز از میزان پیشرفت آموزشی و پرورشی خود و آگاهی‌اولیای وی از وضعیت تحصیلی فرزندشان.
- ۳- تشخیص نارسایی‌های یادگیری دانش‌آموز و برنامه‌ریزی به منظور رفع آنها.
- ۴- تشخیص استعداد و علاقه دانش‌آموز به منظور راهنمایی آنان در امور شغلی و تحصیلی آینده.
- ۵- تقویت انگیزه و روحیه تلاش و ایجاد رقابتهای سالم در دانش‌آموز.
- ۶- سنجش کیفیت و محتوای برنامه‌ها و عوامل مؤثر در آموزش از طریق تحلیل نتایج ارزشیابی‌ها به منظور یافتن نارسائیها و رفع آنها.
- ۷- حصول اطمینان از تحقق شرایط لازم در دانش‌آموز بمنظور ارتقاء به مراحل تحصیلی و یا سطوح مهارتی بالاتر.

ماده ۴۴- ارزشیابی از آموخته‌های دانش‌آموز در هر درس به سه صورت ورودی، تکوینی و پایانی و با اهداف مشخص شده ذیل به عمل می‌آید:

الف - ارزشیابی ورودی (آغازین) به منظور آگاهی از تواناییها و آمادگی‌های قبلی دانش‌آموز برای شروع مناسب فرایند یاددهی - یادگیری و جبران نارسائی‌ها و کاستی‌های احتمالی دانش‌آموز در آغاز سال تحصیلی توسط معلمان انجام می‌گیرد.

ب - ارزشیابی تکوینی (مستمر) به منظور تقویت اعتماد به نفس، تحکیم آموخته‌های دانش‌آموز، آگاهی معلمان از نقاط قوت و ضعف درسی و نحوه عملکرد دانش‌آموز در فرایند یاددهی - یادگیری و پرورش روحیه تحقیق، تفکر، تلاش، ابتکار و فعالیت‌های گروهی، تدارک بازخورد مناسب به معلمان، دانش‌آموزان، اولیاء و اتخاذ روشهای مناسب به منظور بهبود فرایند یاددهی - یادگیری انجام می‌شود.

ج - ارزشیابی پایانی (تراکمی) به منظور حصول اطمینان از میزان تحقق هدفهای آموزشی و پرورشی و حصول اطمینان لازم برای احراز شرایط قبولی در هر درس انجام می‌گیرد.

ماده ۴۵- ارزشیابی تکوینی به صورت مستمر از نحوه مشارکت دانش‌آموز در فعالیت‌های یاددهی - یادگیری و به شیوه‌های گوناگون و باتکیه بر آزمونهای کتبی، شفاهی، عملی، بررسی تکالیف فردی و گروهی، فهرست‌واری مشاهده رفتار، میزان فعالیت، تلاش، ابتکار و خلاقیت و ... انجام می‌گیرد و نمره این ارزشیابی‌ها در هر ماده درسی در هر سال تحصیلی در دو نوبت تعیین و منظور می‌شود.

تبصره - برای درسهائی که در دوره تابستانی ارائه می‌شود درسهائی از شاخه فنی و حرفه‌ای که فقط در طول یک نوبت ارائه می‌شوند نمره ارزشیابی مستمر یک بار تعیین و منظور می‌شود.

ماده ۴۶- ارزشیابی پایانی در طول سال تحصیلی در دو نوبت اول و دوم انجام می‌شود. ارزشیابی پایانی نوبت اول از حدود پنجاه درصد اول محتوای برنامه درسی در دی ماه و ارزشیابی پایانی نوبت دوم از تمام محتوای برنامه درسی (۵ نمره از محتوای نیمه اول برنامه درسی و ۱۵ نمره از محتوای نیمه دوم برنامه درسی) در خردادماه بعمل می‌آید.

تبصره ۱- ارزشیابی پایانی دوره تابستانی و شهریورماه و دی ماه و همچنین امتحانات نهایی و درسهائی غیرحضورى از کلیه محتوای برنامه درسی بعمل می‌آید.

تبصره ۲- در شاخه فنی و حرفه‌ای نمره هر نوبت درسهائی که آموزش آن در طول نوبت اول یا دوم ارائه می‌شود بعنوان نمره پایانی آن درس منظور می‌شود.

تبصره ۳- در شاخه فنی و حرفه‌ای شیوه‌نامه نحوه ارزشیابی درسهائی کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات میدانی توسط دفتر ستادی مربوط تهیه و ابلاغ می‌شود.

تبصره ۴- در شاخه کاردانش، ارزشیابی پایانی هر استاندارد مهارت (درسهائی مهارتی) پس از اتمام آموزش آن در دو بخش نظری و عملی از کلیه محتوای آن استاندارد یا درس مهارتی توسط یا با نظارت دستگاه متولی مربوط بعمل می‌آید. و چنانچه دانش‌آموزی از یکی از بخشهای نظری یا عملی استانداردهای مهارتی (درسهائی مهارتی) نمره قبولی کسب کند این نمره تا اخذ نمره قبولی از بخش دیگر معتبر خواهد بود.

ماده ۴۷- ارزشیابی درسهائی انتخابی به صورت مستمر از مجموعه فعالیت‌های دانش‌آموز در طول هر نوبت انجام می‌شود و ارزشیابی پایانی ندارد.

ماده ۴۸- دانش‌آموز پایه سوم هر یک از شاخه‌های تحصیلی چنانچه تا پایان تابستان موفق به گذراندن درسهای پایه سوم اعم از نهایی و غیرنهایی و باقیمانده درسهای پایه دوم نشود می‌تواند در امتحانات دی ماه شرکت کند چنانچه پس از برگزاری امتحانات دی ماه موفق به گذراندن کلیه واحدهای درسی رشته مربوط نشود می‌تواند برابر مقررات هریک از شاخه‌ها، در دوره متوسطه بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ثبت‌نام و نسبت به گذراندن باقیمانده درسهای خود اقدام کند.

ماده ۴۹- برنامه امتحانات پایانی غیرنهایی نوبت اول، دوم، دوره تابستانی، شهریور ماه و دی ماه توسط واحد آموزشی با عنایت به تقویم اجرایی تنظیم و امتحانات با همکاری مشترک کارکنان آموزشی و اداری واحد آموزشی و زیر نظر مدیر انجام می‌شود. طرح سؤالاها (بجز امتحانات نهایی و هماهنگ) برعهده معلمان مربوط می‌باشد.

تبصره ۱- در شاخه کاردانش، برنامه امتحانات پایانی استانداردهای مهارت که در واحدهای آموزشی ارائه می‌شود توسط اداره کل آموزش و پرورش استان با همکاری دستگاه متولی مربوط تنظیم و امتحانات (نهایی یا هماهنگ) با نظارت یا توسط دستگاه متولی استاندارد مهارت براساس موافقت‌نامه همکاری بین وزارت آموزش و پرورش و دستگاه مربوط انجام خواهد شد.

تبصره ۲- چنانچه معلم مربوط ظرف مدت ۵ روز پس از انجام امتحان هر درس اوراق امتحانی را به هر علتی تصحیح نکند مدیر واحد آموزشی ضمن گزارش موضوع به اداره آموزش و پرورش متبوع باید به تشخیص خود اوراق امتحانی را جهت تصحیح در اختیار یکی از معلمان واجد شرایط قرار دهد.

ماده ۵۰- اوراق امتحانات داخلی (نوبت دوم، دوره تابستانی، شهریور ماه و دی ماه) باید توسط معلم مربوط زیر نظر مدیر در محل واحد آموزشی تصحیح شود.

تبصره ۱- مدیر واحد آموزشی می‌تواند با مسؤولیت خود اوراق امتحانی را جهت تصحیح در خارج از محل واحد آموزشی، در اختیار معلمان قرار دهد.

تبصره ۲- در صورت انتقال معلم، اوراق امتحانات داخلی دانش‌آموزان بنا به تشخیص مدیر توسط یکی از معلمان رشته مربوط تصحیح می‌شود.

ماده ۵۱- نمرات ارزشیابی‌های تکوینی و پایانی هر نوبت امتحانی داخلی را باید توسط معلم مربوط بدون خدشه و قلم خوردگی در برگ ریزنمرات ثبت کند و پس از امضاء و درج تاریخ بلافاصله، به دفتر واحد آموزشی تحویل دهد. نمرات ارزشیابی تکوینی دو هفته قبل از شروع امتحانات پایانی و نمرات ارزشیابی پایانی حداکثر یک هفته بعد از انجام امتحانات هر درس در آن نوبت باید به دفتر واحد آموزشی تحویل شود.

تبصره -نمرات ارزشیابی مستمر باید در طول هر نوبت و قبل از امتحانات پایانی به اطلاع دانش‌آموز و ولی او برسد.

۱-۵۱- در شاخه کاردانش، فهرست مشخصات و ریزنمرات ارزشیابی پایانی استانداردهای مهارت (درسهای مهارتی) پس از تأیید دستگاه متولی استاندارد مهارت در هر سال تحصیلی همانند ریزنمرات سایر دروسها در دو نسخه صحافی و یک نسخه در اداره منطقه و یک نسخه در واحد آموزشی به طور دائم نگهداری می‌شود.

ماده ۵۲- معاونت آموزشی وزارت آموزش و پرورش و اداره کل آموزش و پرورش استان می‌توانند در امتحان پایانی نوبت دوم یا دوره تابستانی و شهریور ماه یک یا دو ماده درسی پایه‌های اول و دوم را به صورت هماهنگ برگزار کنند.

تبصره -طراحی سؤال امتحانی موضوع این ماده برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان به سازمان مذکور واگذار می‌شود.

ماده ۵۳- امتحانات پایانی نوبت دوم، دوره تابستانی و دی ماه درسهائی از پایه سوم متوسطه (برابر جدول پیوست) به صورت امتحان نهایی با برنامه امتحانی و سؤالهای هماهنگ که بوسیله اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تهیه و طرح می‌شود زیر نظر اداره کل آموزش و پرورش استان و بوسیله عوامل اجرایی امتحانی که از طرف اداره آموزش و پرورش شهرستان / منطقه / ناحیه مربوط معین می‌شود، برگزار می‌شود.

تبصره ۱- اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی برنامه امتحانات نهایی و هماهنگ راتا دو ماه قبل از آغاز امتحانات مربوط تنظیم و ابلاغ می‌کند.

تبصره ۲- در کلیه مراحل مربوط به امتحانات ادارات کل آموزش و پرورش استانها و اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور ملزم به همکاری با اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی می‌باشند.

تبصره ۳- معلمان که درسهای مربوط به امتحانات نهایی را تدریس می‌کنند موظفند حداکثر دو روز پس از برگزاری امتحان درس مربوط، با تشخیص و برابر ابلاغی که از طرف اداره آموزش و پرورش منطقه صادر می‌شود، به حوزه‌های تصحیح مراجعه کنند و حداقل به تعداد دانش‌آموزان خود نسبت به تصحیح اوراق امتحانی همان درس با دریافت حق الزحمه اقدام نمایند. در صورتی که معلمی برای تصحیح اوراق اقدام نکند موضوع از سوی رئیس حوزه تصحیح مربوط به اداره آموزش و پرورش محل گزارش تا برابر مقررات با وی رفتار شود.

تبصره ۴- نمرات امتحانات نهایی حداکثر ده روز پس از برگزاری آخرین امتحان باید از سوی رئیس حوزه تصحیح بوسیله اداره آموزش و پرورش منطقه به واحدهای آموزشی محل تحصیل دانش‌آموز اعلام شود.

تبصره ۵- سؤالهای امتحانات نهایی در مورد دروس عربی (۳)، زبان خارجی (۳)، تعلیمات دینی و قرآن (۳) برای دانش‌آموزان ناشنوا توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی و با مشارکت و همکاری سازمان آموزش و پرورش استثنایی و با استفاده از دبیران واجد شرایط و مجرب بصورت ویژه طراحی و براساس برنامه‌ریزی اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی در اختیار حوزه‌های امتحانی آنان قرار خواهد گرفت.

ماده ۵۴- مدیر واحد آموزشی موظف است فهرست مشخصات دانش‌آموزان واجد شرایط را باقید مواد درسی که باید آنها را به صورت امتحان نهایی بگذرانند به همراه نمرات نوبت اول و ارزشیابی تکوینی نوبت دوم آن درسها در برگهای نمونه‌ای که از سوی اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی اعلام می‌شود تنظیم کند و تا یک هفته قبل از شروع امتحانات نهایی نوبت دوم، دوره تابستانی، شهریورماه و دی ماه به اداره آموزش و پرورش منطقه تحویل دهد.

تبصره ۱- مدیر واحد آموزشی شاخه کاردانش موظف است فهرست مشخصات دانش‌آموزان واجد شرایط را با قید عنوان استاندارد مهارت مطابق برگهای مربوط تنظیم و حداکثر یکماه قبل از پایان آموزش آن استاندارد به اداره آموزش و پرورش شهرستان/ناحیه/منطقه تحویل دهد. اداره آموزش و پرورش نیز باید درخواستهای مربوط به انجام آزمونهای مهارت را حداکثر بیست روز قبل از پایان آموزش مهارت به اداره کل آموزش و پرورش استان ارسال کند و اداره کل آموزش و پرورش استان نیز باید حداکثر در روز قبل از اتمام آموزش مهارت فهرست مشخصات دانش‌آموزان رابه دستگاه متولی استاندارد مهارت ارسال کند.

تبصره ۲- امتحانات عملی غیرکتبی و کارگاهی درسهای غیرنهایی توسط واحد آموزشی و درسهای نهایی، توسط افراد واجد شرایطی که از سوی اداره آموزش و پرورش انتخاب می‌شوند قبل از برگزاری امتحانات کتبی و در واحد آموزشی برگزار می‌شود.

تبصره ۳- در شاخه کاردانش چنانچه دانش‌آموز گواهی‌نامه مهارت ارائه دهد پذیرش این قبیل گواهی‌نامه‌های مهارتی به شرط آنکه مشخصات آنها در رشته مهارتی مربوط تعریف شده باشد پس از تأیید مرجع صادرکننده گواهی‌نامه، به میزان واحدهای تعیین شده با رعایت سایر ضوابط بلامانع است.

ماده ۵۵- نمره هر درس در نوبت اول از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب ۱ و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب ۲ و در نوبت دوم از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب ۱ و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب ۶ بدست می‌آید.

نمره سالانه هر درس برابر جدول ذیل محاسبه می‌شود.

نوبت اول	نوبت دوم	نمره سالانه
----------	----------	-------------

نمره ارزشیابی مستمر نمره ارزشیابی پایانی نمره ارزشیابی مستمر نمره ارزشیابی پایانی
مجموع نمرات ارزشیابی ها با ضریب تقسیم بر ده
ضریب ۱ ضریب ۲ ضریب ۱ ضریب ۶

۱-۵۵-نمره هر درس در دوره تابستانی از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب ۱ و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب ۴ بشرح جدول محاسبه می‌شود.

نمره ارزشیابی مستمر نمره ارزشیابی پایانی نمره درس دوره تابستانی
ضریب ۱ ضریب ۴ مجموع نمرات ارزشیابی ها با ضریب تقسیم بر پنج

تبصره ۱-نمره درسهائی که صرفاً ناظر بر فعالیت ضمن سال دانش‌آموز می‌باشد و ارزشیابی پایانی ندارد از قبیل درسهای کارگاهی، آزمایشگاهی، عملیات میدانی و انتخابی برمبنای ارزشیابی‌های مستمر از فعالیت دانش‌آموز در هر نوبت توسط معلم مربوط تعیین می‌شود و نمره سالانه این درسهها براساس میانگین نمرات نوبت اول و دوم تعیین می‌شود.

تبصره ۲-نمرات ارزشیابی استاندارد مهارت در شاخه کاردانش (اعم از حضوری یا غیرحضوری) و درسهای غیرحضوری و شهریور ماه و دی ماه همان نمره امتحان پایانی بدون ضریب خواهد بود.

تبصره ۳- در محاسبه نمره سالانه و نمره درس دوره تابستانی با ضرایب فوق‌الذکر عدد اعشاری نمرات به شرح ذیل تغییر می‌یابد و در برگ ریزنمرات ثبت و محاسبه می‌شود:

۱- کمتر از ۰/۲۵ به ۰/۲۵

۲- از ۰/۲۶ تا ۰/۴۹ به ۰/۵۰

۳- از ۰/۵۱ تا ۰/۷۴ به ۰/۷۵

۴- از ۰/۷۶ تا ۰/۹۹ به یک

ماده ۵۶- نمره هر یک از امتحانات پایانی ارزشیابی‌های مستمر دانش‌آموز در هر درس از صفر تا بیست است.

تبصره -در شاخه کاردانش، نمرات ارزشیابی استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) قبل از ثبت به تفکیک بخش نظری و عملی بر مبنای صفر تا بیست محاسبه می‌شود.

ماده ۵۷- نصاب قبولی در هر درس نمره ۱۰ و در درسهای کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات میدانی و برخی از درسهای اختصاصی شاخه فنی و حرفه‌ای ۱۲ است. (عناوین درسهای اختصاصی توسط دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزشهای فنی و حرفه‌ای و کاردانش تعیین و از سوی معاونت آموزشی اعلام می‌شود) در شاخه کاردانش نصاب قبولی در استاندارد مهارت در بخش نظری و عملی توسط دستگاه متولی استاندارد مهارت تعیین می‌شود.

تبصره ۱- چنانچه نمره سالانه دانش‌آموزی در درسهای انتخابی کمتر از ۱۰ باشد این نمره از وی پذیرفته می‌شود و در معدل سالانه و شرایط ارتقاء دانش‌آموز تأثیر ندارد ولی در معدل کل محاسبه می‌شود.

تبصره ۲- در شاخه کاردانش نحوه ارزشیابی و نصاب قبولی درسهای اختیاری برابرضوابط ارزشیابی درس اختیاری شده در رشته مربوط می‌باشد.

ماده ۵۸- برای سنجش مهارت عملی، آزمون عملی و برای سنجش مهارت گفتاری آزمون شفاهی بعمل می‌آید.

ماده ۵۹- نظارت بر برگزاری امتحانات داخل و خارج از کشور برعهده معاونت آموزشی (اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی) می‌باشد.

ماده ۶۰- مسؤولیت حسن اجرای امتحانات داخلی و اعلام به موقع نتایج برعهده‌مدیر واحد آموزشی است و اداره آموزش و پرورش شهرستان / منطقه / ناحیه، اداره کل آموزش و پرورش استان (برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعداد های درخشان، سازمان مذکور) و اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی در صورت لزوم می‌توانند اوراق امتحانی تصحیح شده و تجدیدنظر قرار دهند. در صورتی که در بازبینی اوراق، نمره دانش‌آموزی تغییر یابد آخرین نمره ملاک عمل خواهد بود و موضوع باید کتباً به اطلاع معلم و دانش‌آموز مربوط برسد.

تبصره - در صورتی که بازبینی اوراق امتحانات خردادماه یا شهریور ماه و پایانی دوره تابستانی هر سال پس از آبان ماه و بازبینی اوراق امتحانات دی ماه پس از فروردین ماه انجام شود و نمره دانش‌آموزی تغییر یابد مراتب برای تصمیم‌گیری به کمیسیون معین ارجاع می‌شود. ماده ۶۱- نتیجه امتحانات حداکثر تا دو هفته پس از پایان هر نوبت یا دوره تابستانی و شهریورماه و دی ماه کتباً توسط مدیر واحد آموزشی به دانش‌آموز یا ولی او اعلام می‌شود.

ماده ۶۲- مهلت اعتراض به نمرات امتحانات پایانی هر نوبت یا دوره تابستانی و شهریور و دی ماه (اعم از نهایی و غیرنهایی) حداکثر ۵ روز پس از اعلام نتیجه امتحانات آن نوبت می‌باشد. در امتحانات داخلی مدیر واحد آموزشی موظف است اوراق امتحانی معترضان را جهت تجدیدنظر در اختیار مصحح مربوط و یا به تشخیص خود در اختیار مصحح مربوط و یک نفر دیگر از معلمان همان درس قرار دهد. نمره ورقه تجدیدنظر شده باامضاء مصحح مربوط و یا مصحح مربوط و تجدیدنظرکننده حسب مورد تعیین می‌شود. در صورت اختلاف نظر، رأی معلم سوم واجد شرط قطعی و لازم الاجرا است. در امتحانات نهایی رئیس حوزه تصحیح موظف می‌باشد اوراق امتحانی معترضان را جهت تجدیدنظر در اختیار یک نفر از معلمان همان درس (غیر از مصححین اول و دوم) قرار دهد و نمره وی ملاک عمل خواهد بود. در هر صورت باید حداکثر ظرف مدت ۵ روز پس از پایان مهلت اعتراض نتیجه به اطلاع معترضان برسد.

تبصره - نمرات درسهای عملی (غیرکتبی) و کارگاهی و بخش عملی استاندارد مهارت و درسهای شفاهی قابل اعتراض و تجدید نظر نمی‌باشند و نمره اعلام شده قطعی است.

ماده ۶۳- اوراق امتحانات پایانی نوبت دوم، شهریورماه، دوره تابستانی و دی‌ماه درسهای غیرنهایی بمدت شش ماه در واحد آموزشی و اوراق امتحانات نهایی به مدت یک سال در محلی که اداره آموزش و پرورش منطقه تعیین می‌کند نگهداری و سپس برابر مقررات محو می‌شود ولی فهرست دست‌نویس ریزنمرات معلمان، دفتر امتحانات، برگ ریزنمرات قبول‌شدگان امتحان نهایی، صحافی و جزء اسناد و مدارک تحصیلی محسوب و به طور دائم در واحد آموزشی و اداره مربوط حسب مورد نگهداری می‌شود. (۱)

ماده ۶۴- امتحانات شهریورماه و دی‌ماه درسهای غیرنهایی دانش‌آموز در همان واحد آموزشی برگزار می‌شود که امتحانات پایانی نوبت دوم انجام شده است و امتحانات درسهای غیرنهایی (اعم از حضوری و غیرحضوری) دوره تابستانی در همان واحد آموزشی که دانش‌آموز درسهای این دوره را انتخاب کرده است برگزار می‌شود.

امتحانات شهریورماه و دی‌ماه درسهای نهایی دانش‌آموز در حوزه‌های امتحانی تحت پوشش همان منطقه / ناحیه آموزشی که امتحانات پایانی نوبت دوم انجام شده است برگزار می‌شود.

تبصره ۱- در صورتی که محل اقامت ولی یا سرپرست دانش‌آموزی تا ۱۵ روز قبل از برگزاری امتحانات دوره تابستانی، شهریورماه و دی‌ماه، تغییر یابد دانش‌آموز می‌تواند (با اخذ معرفی‌نامه عکس‌دار حاوی مشخصات و مواد درسی و نمره ارزشیابی‌های مستمر دوره تابستانی از واحد آموزشی مربوط و تأیید موضوع انتقال ولی توسط اداره آموزش و پرورش همان منطقه و همراه داشتن مدارک لازم مبنی بر انتقال ولی خود) به اداره آموزش و پرورش محل سکونت جدید مراجعه و در صورت دایر بودن رشته تحصیلی موردنظر، با معرفی آن اداره، در امتحانات داخلی دوره تابستانی، شهریورماه و یا دی‌ماه یکی از واحدهای آموزشی و یا در امتحانات نهایی یکی از حوزه‌های اجرایی شرکت کند. نمره‌های تابستانی، شهریورماه، و یا دی‌ماه چنین دانش‌آموزی پس از تأیید اداره آموزش و پرورش محل سکونت جدید به اداره آموزش و پرورش قبلی جهت ابلاغ به واحد آموزشی که دانش‌آموز قبلاً تحصیل می‌کرده است ارسال می‌شود تا واحد آموزشی مذکور با توجه به نمره‌های دیگر و با رعایت سایر مقررات اعلام نتیجه کند.

تبصره ۲- دانش‌آموزان شاغل به تحصیل در مدارس ایرانی خارج از کشور می‌توانند با ارائه معرفی‌نامه از واحد آموزشی مربوط، در امتحانات شهریورماه (و برای پایه سوم متوسطه امتحانات دوره تابستانی و دی‌ماه) در مدارس داخل کشور شرکت کنند. نمرات امتحانی این قبیل دانش‌آموزان باید توسط مدیر واحد آموزشی مقصد و از طریق اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور به واحد آموزشی مبدأ ارسال شود.

ماده ۶۵- در هر نوبت سال تحصیلی به هر دانش‌آموز براساس رعایت موازین اسلامی، رفتار، اخلاق، رعایت اصول بهداشت و نظافت شخصی، وضعیت حضور و غیاب، رعایت مقررات واحد آموزشی، حفظ اموال آن و گزارش رسیده از سوی معلم و مربیان و بارعایت آئین‌نامه انضباطی توسط مدیر و معاونان واحد آموزشی یک نمره انضباط تعیین و در برگ ریزنمرات مربوط ثبت و با امضاء مدیر تسلیم دفتر واحد آموزشی می‌شود.

تبصره ۱- میانگین نمرات انضباط نوبت اول و دوم بعنوان نمره سالانه محسوب و در معدل سالانه معادل دو واحد درسی منظور می‌شود.

تبصره ۲- تعداد واحدهای انضباط در محاسبه ۹۶ واحد درسی در نظر گرفته نمی‌شود ولی در محاسبه معدّل کلّ به میزان ۶ واحد لحاظ می‌شود.

تبصره ۳- در دوره تابستانی نمره انضباط منظور نمی‌شود.

ماده ۶۶- نمونه اسناد و مدارک تحصیلی دانش‌آموزان توسط معاونت آموزشی تهیه و به ادارات کلّ آموزش و پرورش کشور ابلاغ می‌شود.

ماده ۶۷- دفتر امتحانات دانش‌آموزان پایه های اوّل و دوم واحد آموزشی در هر سال تحصیلی باید حداکثر تا پایان آبان ماه و دانش‌آموزان پایه سوم تا پایان اسفندماه تنظیم شود و توسط نماینده‌ای که از سوی اداره آموزش و پرورش تعیین می‌شود (برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان توسط نماینده سازمان مذکور)، بررسی و پس از تأیید مسدود شود.

ماده ۶۸- چنانچه دانش‌آموزی در زمان برگزاری امتحانات کتبی پایانی یا قبل از آن دچار مشکل و سانحه‌ای شود که قادر به نوشتن نباشد می‌تواند از منشی معتمدی که از طرف مدیر واحد آموزشی برای امتحانات غیرنهایی و رئیس حوزه اجرا برای امتحانات نهایی تعیین می‌شود، استفاده کند.

ماده ۶۹- برای دانش‌آموز دارای نقص عضو یا بیماری مؤثّر، مانع بر شرکت وی در امتحانات کتبی، شفاهی و عملی، مدیر واحد آموزشی یا رئیس حوزه اجرا تسهیلاتی متناسب با نقص عضو یا بیماری او فراهم می‌کند. در صورت لزوم از امتحانات آن بخش از درس که از نظر جسمی قادر به انجام آن نمی‌باشد، معاف می‌شود و سهم نمره مربوط به این بخش به سایر بخشها اضافه می‌شود.

تبصره ۱- امتحان عملی درس تربیت بدنی برای دانش‌آموز موضوع این ماده باید متناسب با توانایی جسمی وی توسط معلّم مربوط انجام شود. شیوه‌نامه مربوط توسط معاونت پرورشی و تربیت بدنی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲- دانش‌آموزان شاخه‌های «فنی و حرفه‌ای» و «کاردانش» که به دلیل نقص عضو قادر به انجام فعالیت عملی درسهای تخصصی رشته مربوط نیستند ملزم به تغییر رشته می‌باشند.

ماده ۷۰- افرادی که قسمتی از تحصیلات خود را در مدارس خارجی گذرانیده‌اند که برنامه آن با برنامه آموزش متوسطه ایران مطابقت ندارد و یا هیچگونه مدرک تحصیلی که میزان تحصیلات خارجی آنان را مشخص کند نداشته باشند و همچنین دانش‌آموزانی که بخشی از مدارک تحصیلی آنان در اثر حوادثی از قبیل سیل، زلزله، جنگ، آتش‌سوزی و ... از بین رفته باشد باتوجه به شرایط سنی و توانایی خود می‌توانند با درخواست کتبی و تأیید مراجع مربوط و معرفی اداره آموزش و پرورش محل، در امتحان تعیین پایه

تحصیلی که از کَلِّیه درسهای مربوط به پایه اول یا دوم یا سوم بعمل می‌آید در اولین نوبت رسمی امتحانی، همراه با سایر دانش‌آموزان برابر شیوه‌نامه‌ای که توسط معاونت آموزشی ابلاغ می‌شود شرکت کنند و در صورت قبولی در کَلِّیه درسهای هر پایه مدرک قبولی برای آنان صادر می‌شود و با رعایت سایر شرایط مجاز به ادامه تحصیل خواهند بود.

تبصره ۱- افراد خارجی مقیم ایران، رانده‌شدگان از سایر کشورها و پناهندگان از کشورهای خارجی به ایران باید دارای اجازه اقامت مورد تأیید وزارت کشور باشند.

تبصره ۲- از دانش‌آموزانی که به زبان فارسی آشنائی ندارند، امتحان تعیین پایه فقط در پایه‌های اول و دوم به زبانهای خارجی که توسط اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور اعلام می‌شود، به عمل خواهد آمد. این قبیل دانش‌آموزان باید وضع خود را با نظام تعلیماتی به زبان فارسی منطبق کنند.

ماده ۷۱- برای محاسبه معدل سالانه هر دانش‌آموز در پایان نوبت دوم، تعداد واحدهای هر درس در نمره سالانه آن درس ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضربهای بدست آمده بر تعداد کل واحدهایی که دانش‌آموز در آن سال برای آنها نمره (اعم از قبولی یا مردودی) دریافت داشته است تقسیم می‌شود.

تبصره - برای محاسبه معدل سالانه دانش‌آموزان پایه اول در شهریورماه، نمرات امتحانی شهریورماه بجای نمرات سالانه محسوب و سپس معدل گرفته می‌شود.

ماده ۷۲- دانش‌آموزان اقلیت‌های دینی مذکور در قانون اساسی، برابر شیوه‌نامه‌های وزارت آموزش و پرورش در امتحان تعلیمات خاص خود شرکت خواهند کرد و نمره این درس جایگزین (تعلیمات دینی و قرآن) می‌شود. ضمناً در صورت تمایل دانش‌آموز به شرکت در امتحان تعلیمات دینی اسلامی منعی برای شرکت وی نخواهد بود. (۲۱)

ماده ۷۳- بامتخلف یا متخلفان در امتحانات داخلی و نهائی برابر آئین‌نامه تخلفات امتحانی و قانون رسیدگی به تخلفات اداری حسب مورد رفتار خواهد شد.

شرایط قبولی در پایه اول

ماده ۷۴- پس از برگزاری امتحانات پایانی نوبت دوم (خردادماه) دانش‌آموزی قبول شناخته می‌شود که شرایط زیر را دارا باشد.

الف - نمره سالانه وی در هر ماده درسی کمتر از ۱۰ نباشد.

ب - براساس آئین‌نامه هدایت تحصیلی شرایط ورود به یکی از شاخه‌ها یا رشته‌های تحصیلی دوره متوسطه را احراز کند.

ماده ۷۵- دانش‌آموزی که نصاب قبولی را در درسی احراز نکند باید در امتحانات شهریورماه شرکت کند و در صورتی قبول پایه اول شناخته می‌شود که در هر یک از آن درسها نصاب قبولی را کسب و شرایط هدایت تحصیلی برای ورود به یک رشته یا شاخه را احراز کند.

تبصره ۱ - چنانچه پس از امتحانات شهریورماه دانش‌آموزی حداکثر در دو ماده درسی نمره ۷ تا ۱۰ داشته باشد بشرط احراز شرایط هدایت تحصیلی به یکی از شاخه‌ها یا رشته‌ها، قبول شناخته می‌شود و در صورتی که معدل درسهای پایه اول وی حداقل ۱۰ باشد و در یکی از مواد درسی مذکور نمره کمتر از ۷ داشته باشد نیز با رعایت سایر شرایط قبول شناخته می‌شود.

تبصره ۲ - چنانچه در امتحانات شهریورماه معدل درسهای پایه اول دانش‌آموزی حداقل ۱۲ باشد با داشتن نمره بین ۷ تا ۱۰ در حداکثر دو ماده درسی و نمره کمتر از ۱۰ در یک ماده درسی بشرط احراز شرایط هدایت تحصیلی برای ورود به یک شاخه یا رشته قبول شناخته می‌شود.

ماده ۷۶- چنانچه دانش‌آموزی در پایان امتحانات شهریورماه شرایط مندرج در ماده ۷۵ و تبصره‌های ذیل آن را کسب نکند مردود شناخته می‌شود و باید پایه اول را در واحدهای آموزشی روزانه تکرار کند و یا در صورت تمایل می‌تواند در واحدهای آموزشی بزرگسالان ادامه تحصیل دهد.

تبصره ۱ - دانش‌آموزی که برای دومین بار در پایه اول مردود می‌شود حق ثبت نام و ادامه تحصیل در پایه اول واحدهای آموزشی روزانه را ندارد، و می‌تواند در واحدهای آموزش بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ادامه تحصیل دهد.

تبصره ۲ - دانش‌آموز مردود شده پایه اول متوسطه، در صورت انتقال به واحدهای آموزشی بزرگسالان و یا تحصیل به صورت داوطلب آزاد، درسهایی را که نمره قبولی کسب کرده است از وی پذیرفته می‌شود.

تبصره ۳ - دانش‌آموزی که به واحدهای آموزشی بزرگسالان منتقل می‌شود در صورت تمایل و احراز شرایط لازم، برابر آئین‌نامه آموزشی دوره متوسطه بزرگسالان می‌تواند مجدداً به مدارس روزانه انتقال یابد.

تبصره ۴ - دانش‌آموز استثنایی که برای سومین بار در پایه اول مردود می‌شود حق ثبت نام و ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی روزانه را ندارد و می‌تواند با رعایت سایر مقررات در واحدهای آموزشی بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ادامه تحصیل دهد.

شرایط قبولی در درسهای پایه دوم

ماده ۷۷- پس از برگزاری امتحانات پایانی نوبت دوم، دانش‌آموزی در هر یک از دروسها قبول شناخته می‌شود که نمره سالانه وی در هر درس کمتر از نصاب قبولی آن درس نباشد.

ماده ۷۸- دانش‌آموزی که پس از امتحانات نوبت دوم شرایط قبولی را در درس یادرسها احراز نکند می‌تواند در امتحانات همان درس یادرسها در شهریورماه شرکت کند و در صورتی قبول شناخته می‌شود که نمره هر یک از درسهای وی در شهریورماه کمتر از نصاب قبولی نباشد.

تبصره - در شاخه کاردانش چنانچه دانش‌آموزی پس از امتحان پایانی در دو بخش نظری و عملی استاندارد مهارت و یا یکی از بخشهای آن نصاب قبولی را کسب نکند لازم است در امتحان مجدد بخش یا بخشهایی که نمره قبولی کسب نکرده است، تا پایان شهریورماه همان سال شرکت کند و در صورتی قبول شناخته می‌شود که نمره هر دو بخش استاندارد مهارت کمتر از نصاب تعیین شده نباشد.

شرایط قبولی در درسهای غیرنهایی پایه سوم

ماده ۷۹- پس از برگزاری امتحانات پایانی نوبت دوم، دانش‌آموزی در هر یک از درسهای غیرنهایی قبول شناخته می‌شود که نمره سالانه وی در هر درس کمتر از نصاب قبولی آن درس نباشد.

ماده ۸۰- دانش‌آموزی که پس از امتحانات نوبت دوم شرایط قبولی را در درس یادرسهایی احراز نکند و یا درسهایی از سالهای قبل وی باقیمانده باشد می‌تواند در امتحانات همان درس یا دروسها در دوره تابستانی و یا دی ماه شرکت کند و در صورتی قبول شناخته می‌شود که نمره هر یک از درسهای وی کمتر از نصاب قبولی نشود.

تبصره - در شاخه کاردانش چنانچه دانش‌آموزی پس از امتحان پایانی در دو بخش نظری و عملی استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) و یا یکی از بخشهای آن نصاب قبولی را کسب نکند لازم است در امتحان مجدد بخش یا بخشهایی که نمره قبولی کسب نکرده است در دوره تابستانی، یا دیماه شرکت کند و در صورتی در آن استاندارد قبول شناخته می‌شود و گواهی‌نامه استاندارد مهارت، برای او صادر می‌شود که نمره هر دو بخش استاندارد مهارت، کمتر از نصاب تعیین شده نباشد.

شرایط قبولی در درسهای امتحانات نهایی پایه سوم

ماده ۸۱- پس از برگزاری امتحانات نهایی، دانش‌آموزی در هر یک از دروسها قبول شناخته می‌شود که (۳)

الف) نمره امتحان نهایی (۴) وی در هر درس بدون ضریب کمتر از ۷ نباشد.

ب) نمره سالانه یا دوره تابستانی وی در هر درس کمتر از نصاب قبولی (مندرج در ماده ۵۷) نباشد.

تبصره ۱- در مورد دروس غیر حضوری کسب نمره نصاب قبولی (مندرج در ماده ۵۷) در امتحان نهایی ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۲- آن دسته از درس‌های فنی و حرفه‌ای که نصاب قبولی آنها ۱۲ است از شمول مفاد بند الف مستثنی بوده و دانش‌آموز باید در امتحان نهایی نصاب قبولی را کسب کند.

ماده ۸۲- در پایان دوره متوسطه برای هر یک از فارغ‌التحصیلان براساس نمرات درسهایی که امتحان نهایی داده‌اند معدل کتبی نهایی محاسبه و در مدارک تحصیلی آنان ثبت می‌شود. برای محاسبه معدل کتبی نهایی تعداد واحدهای هر یک از درسهای نهایی در نمره پذیرفته شده امتحان نهایی درس مربوط ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضربهای بدست آمده بر تعداد کل واحدهای درسهای نهایی تقسیم می‌شود.

وضعیت غائبین در امتحانات

ماده ۸۳- چنانچه دانش‌آموزی در امتحان پایانی هر نوبت غیبت غیرموجه داشته باشد نمره امتحان پایانی او در آن نوبت در آن درس صفر محسوب می‌شود و در چنین مواردی کلمه غایب (غ) بجای نمره پایانی آن نوبت برای درسهای مورد نظر در سیاهه نمرات قید می‌شود لیکن در محاسبات کلمه غایب به منزله صفر خواهد بود و چنانچه دانش‌آموز مشمول این ماده، دارای نمرات کلاسی (ارزشیابی مستمر) باشد، نمره وی در درس یا درسهای مذکور با احتساب این نمرات برای آن نوبت منظور خواهد شد.

ماده ۸۴- اگر دانش‌آموزی در امتحان پایانی نوبت اول در یک یا چند ماده درسی غیبت موجه داشته باشد، نمرات امتحان پایانی نوبت دوم وی بجای نمرات پایانی نوبت اول درسهای مربوط نیز منظور می‌شود.

تبصره - در شاخه فنی و حرفه‌ای برای درسهای کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات میدانی، دانش‌آموز موظف خواهد بود قبل از امتحانات پایانی نوبت دوم در آزمون مبحث مورد نظر که توسط معلم مربوط انجام خواهد شد شرکت کند.

ماده ۸۵

۱- ۸۵- اگر دانش‌آموزی در امتحانات نوبت دوم یا هر دو نوبت برخی از درسهای پایه اول یا دوم غیبت موجه داشته باشد نمرات شهریورماه وی بجای نمره سالانه آن درس یا درسهای منظور می‌شود.

۲- ۸۵- اگر دانش‌آموزی در امتحانات نوبت دوم یا هر دو نوبت برخی از درسهایی که در پایه سوم انتخاب نموده است غیبت موجه داشته باشد، بجای نمره پایانی نوبت دوم یا نوبتهای اول و دوم کلمه غایب موجه

درج می‌شود. این قبیل دانش‌آموزان باید درسهای باقیمانده را در دوره تابستانی یا دی ماه برابر ضوابط بطور مجدد انتخاب کنند. برای غائبین موجه دوره تابستانی نیز به همین روال اقدام می‌شود.

ماده ۸۶- اگر دانش‌آموزی در امتحانات نوبت دوم و دوره تابستانی یا شهریور ماه کلیه درسها غیبت موجه داشته باشد واحدهای وی در آن سال حذف و برای او وقفه تحصیلی محسوب می‌شود و ضروری است توضیحات لازم در کارنامه و سایر مدارک تحصیلی دانش‌آموز قید شود.

ماده ۸۷- اگر دانش‌آموزی در امتحانات نوبت دوم یا شهریورماه یا پایان دوره تابستانی در درسهای غیرنهایی با عذر موجه غایب باشد در صورت درخواست ولی دانش‌آموز، مدیر واحد آموزشی مجاز است حداکثر تا دو هفته پس از آخرین امتحان از درس یا درسهای مربوط با رعایت ضوابط امتحان بعمل آورد.

۱- ۸۷- در درسهایی که امتحان آنها به صورت هماهنگ برگزار می‌شود سؤال دانش‌آموزان مشمول این ماده به صورت هماهنگ خواهد بود.

ماده ۸۸- اگر دانش‌آموزی در سال تحصیلی به دلیل غیبت موجه نمره ارزشیابی مستمر نداشته باشد نمره ارزشیابی پایانی وی (به استثنای درسهای موضوع تبصره یک ماده ۵۵) در آن نوبت جایگزین نمره ارزشیابی مستمر می‌شود و این نمره توسط معلم مربوط در برگ ریزنمرات ثبت می‌شود.

ماده ۸۹- غیبت غیرموجه در امتحانات نهایی به منزله نمره صفر برای آن امتحان خواهد بود و چنانچه دانش‌آموزی در امتحانات نهایی غیبت موجه داشته باشد آن درس از درسهای وی حذف می‌شود و باید با رعایت سایر شرایط مجدداً آن درس یا درسها را انتخاب کند و بصورت نهایی امتحان دهد.

ماده ۹۰- تشخیص غیبت موجه براساس دلایل ومدارک ارائه شده از طرف دانش‌آموز در امتحانات داخلی، با شورای واحد آموزشی و در امتحانات هماهنگ با کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش مربوط و در امتحانات نهایی با رئیس حوزه اجرا پس از هماهنگی با مدیر واحد آموزشی خواهد بود.

شرایط فارغ التحصیلی:

ماده ۹۱- دانش‌آموزی فارغ‌التحصیل شناخته می‌شود که:

الف) در کلیه واحدهای درسی دوره متوسطه در رشته مربوط (حداقل ۹۶ واحد درسی) قبول شده باشد.

ب) معدل کل وی حداقل ۱۰ باشد.

تبصره ۱- چنانچه دانش‌آموزی از مجموعه درسهای پایه‌های دوم و سوم (اعم از نهایی و غیرنهایی) حداکثر در دو عنوان درسی، آخرین نمره درس وی [سالانه] (۵) یا تابستانی یا غیرحضوری [۷] و بیشتر باشد و معدّل کلّ وی نیز حداقل ۱۰ باشد فارغ‌التحصیل شناخته می‌شود. آن دسته از درسهای شاخه فنی و حرفه‌ای که نصاب قبولی آنها ۱۲ است و استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) و کارورزی در شاخه کاردانش مشمول این تبصره نمی‌شوند. (۶)

تبصره ۲- علاوه بر مفاد تبصره (۱) چنانچه دانش‌آموز از درسی نمره کمتر از نصاب قبولی کسب کرده باشد ولی برابر مقررات از وی پذیرفته شده باشد و معدّل کلّ وی حداقل ۱۰ باشد نیز فارغ‌التحصیل شناخته خواهد شد.

تبصره ۳- در صورتی که دانش‌آموز شرط الف را احراز کند لیکن معدّل کلّ وی کمتر از ۱۰ باشد می‌تواند بمنظور تأمین شرط بند ب از درسهایی که نمره وی در آنها کمتر از ۱۲ است یک نیمسال در واحدهای آموزشی بزرگسالان بصورت غیرحضوری و پس از آن بعنوان داوطلب آزاد، درسهایی را انتخاب کند و امتحان دهد چنانچه، کمبود نمره دانش‌آموز، مربوط به درسهای انتخابی باشد باید بجای آنها از درسهای سایر رشته‌ها انتخاب کند و امتحان دهد.

ماده ۹۲:- برای محاسبه معدّل کلّ نمرات هر دانش‌آموز در پایان دوره متوسطه، تعداد واحدهای هر درس در نمره پذیرفته شده آن درس (سالانه یا دوره تابستانی و شهریور ماه و یا امتحان دی ماه) ضرب می‌شود و مجموع حاصلضربهای بدست آمده بر مجموع واحدهای این درسها تقسیم می‌شود. در محاسبه معدّل کلّ تعداد واحدهای مربوط به انضباط نیز به میزان ۶ واحد لحاظ می‌شود.

تبصره - چنانچه واحدهای درسی گذرانده شده دانش‌آموز یک یا چند واحد درسی مازاد بر حدّ مجاز واحدهای رشته مربوط باشد درسهای مازاد به عنوان جایگزین درسهای انتخابی، معاف و اختیاری شاخه کاردانش به نحوی که مجموع واحدهای پذیرفته شده دانش‌آموز ۹۶ واحد و یا حتی الامکان به ۹۶ واحد نزدیکتر باشد از وی پذیرفته می‌شود و مابقی درسهای گذرانده شده مازاد بر درسهای رشته مربوط در محاسبه معدّل کلّ دانش‌آموز منظور نمی‌شود.

ماده ۹۳- به دانش‌آموزی که موفق به گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره متوسطه در رشته مربوط (حداقل ۹۶ واحد درسی بدون احتساب نمرات انضباط) شود با رعایت سایر ضوابط گواهی نامه پایان تحصیلات دوره متوسطه (دیپلم) اعطا می‌شود.

تبصره - نمونه گواهی نامه پایان تحصیلات دوره متوسطه توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تهیه و پس از تصویب شورای عالی آموزش و پرورش ابلاغ خواهد شد.

سایر موارد:

ماده ۹۴- امتحان دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد ایرانی خارج از کشور طبق مفاد این آیین‌نامه انجام می‌شود.

تبصره - نمرات امتحان درسهای داوطلبان آزاد خارج از کشور همانند درسهای غیرحضورى محاسبه و ثبت می‌شود و نمره انضباط برای آنان منظور نمی‌شود.

ماده ۹۵- امتحان دانش‌آموزان واحدهای آموزشی بزرگسالان و داوطلبان آزاد داخل کشور بر اساس آیین‌نامه امتحانات ویژه بزرگسالان و داوطلبان آزاد خواهد بود

فصل پنجم: شیوه هدایت تحصیلی دانش‌آموزان و ضوابط آن

ماده ۹۶- هدف: هدایت دانش‌آموز به مناسب‌ترین شاخه یا رشته تحصیلی، بر اساس استعداد و علاقه وی و به تناسب امکانات و نیازهای کشور.

ماده ۹۷- ادارات کل آموزش و پرورش استانها خط‌مشی‌های هدایت تحصیلی را با توجه به سیاست‌های کلی توسعه و ضوابط هدایت تحصیلی اعلام شده با تأکید بر نیازهای شغلی که توسط وزارت متبوع به آنها ابلاغ می‌شود، به ادارات آموزش و پرورش شهرستان، منطقه و نواحی ابلاغ می‌کنند.

ماده ۹۸- شهرستانها، مناطق و نواحی، ظرفیتهای شاخه / رشته تحصیلی را در هر سال تحصیلی به طور کتبی با توجه به امکانات به واحدهای آموزشی اعلام می‌کنند.

ماده ۹۹- مسؤولان منطقه، ناحیه یا شهرستان با همکاری مدیران و مشاوران واحدهای آموزشی در طول هر سال تحصیلی خط‌مشی‌های توسعه و تعدیل ظرفیت هر شاخه / رشته را بر اساس علاقه و استعدادها و تقاضاهای دانش‌آموزان و اولیای آنان به اداره کل آموزش و پرورش استان اعلام می‌کنند. ادارات کل اطلاعاتی را که به این ترتیب حاصل می‌شود در تدوین خط‌مشی‌های هدایت تحصیلی منظور خواهند کرد.

ماده ۱۰۰- مشاوران، کلیه اولیاء دانش‌آموزان پایه اول را مطابق تقویم اجرایی، به‌واحد آموزشی دعوت می‌کنند و ضمن توضیح اهداف نظام آموزش متوسطه در مورد سیاستهای آتی کشور، مسائل علمی، فرهنگی، فن‌آوری و میزان نیاز جامعه به تخصصهای مختلف و اهمیت هر یک از شاخه‌ها/ رشته‌های تحصیلی،

آنان را راهنمایی می‌کنند و پس از برگزاری جلسات متناوب در نیمه دوم فروردین سال اول، نمون برگ شماره (۴) (نظر والدین دانش‌آموز در مورد شاخه/ رشته تحصیلی دانش‌آموز) را ارائه و در نیمه اول اردیبهشت جمع‌آوری می‌کنند.

ماده ۱۰۱- مشاور باید، در طول سال تحصیلی پایه اول به طور گروهی و انفرادی طی جلساتی با دانش‌آموزان، اطلاعات مورد نیاز را در خصوص رشته‌های تحصیلی، مشاغل مرتبط، سیاست‌های توسعه ... در اختیار آنان قرار دهد و سپس نمون برگ شماره ۳ (نظرخواهی از دانش‌آموز) را در نیمه دوم فروردین سال اول به آنان تحویل و در نیمه اول اردیبهشت جمع‌آوری کند.

ماده ۱۰۲- مشاور باید، با همکاری مدیر دروس پس از توجیه معلمان، نمون برگ شماره ۲ (نظر معلمان درسهای مربوط نسبت به وضعیت درسی دانش‌آموزان) را بعد از امتحانات نوبت اول در اختیار معلم مربوط قرار دهد و حداکثر دو هفته قبل از شروع امتحانات نوبت دوم سال اول جمع‌آوری کند و پس از انتقال به نمون برگ شماره (۵) هر دانش‌آموز، امتیاز رشته‌ها را محاسبه کند و مورد استفاده قرار دهد.

ماده ۱۰۳- مشاور، پس از جمع‌بندی نتایج آزمونهای استعداد و رغبت، نظرخواهی از معلمان، اولیا، دانش‌آموز و بررسی مدارک موجود در پرونده‌های تربیتی تحصیلی و نمرات مربوط، نمون برگ شماره ۵، را تکمیل و نظر خود را در هر یک از شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی در مورد دانش‌آموز با لحاظ اولویتها در نمون برگ شماره یک ثبت می‌کند.

تبصره- در واحدهای آموزشی که مشاور به میزان مورد نیاز وجود ندارد بر اساس شیوه‌نامه‌ای که اداره کل مشاوره و بهداشت مدارس با هماهنگی سایر دفاتر ذیربط ابلاغ می‌کند نیروی انسانی مورد نیاز جهت انجام امور هدایت تحصیلی دانش‌آموزان تأمین خواهد شد.

ماده ۱۰۴- معلمان موظفند به منظور بررسی وضعیت آموزشی دانش‌آموز در درس‌های مختلف با مشاور همکاری لازم را داشته باشند.

ماده ۱۰۵- متصدی امور دفتری یا مسؤول ثبت نمرات موظف است نمرات درسهای مرتبط با شاخه‌ها و رشته‌ها و امتیاز بررسیهای مشاوره‌ای را در نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی ثبت و امضاء کند.

ماده ۱۰۶- مسؤولیت حسن اجرای امر هدایت تحصیلی دانش‌آموزان و تأیید نهایی نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی به عهده مدیر واحد آموزشی می‌باشد.

ماده ۱۰۷-نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی باید همزمان با اعلام نتایج امتحانات خردادماه سال اول برای دانش آموز صادر شود. و پس از تأیید و امضاء آن توسط مسؤول ثبت نمرات، مشاور و مدیر واحد آموزشی با دعوت از اولیاء دانش آموز در اختیار آنان قرار گیرد.

تبصره -دانش‌آموزی که شرایط شاخه / رشته مورد نظر خود را کسب نکرده‌است، مطابق با ماده ۱۱۱ این فصل شرایط وی بررسی و پس از راهنماییهای لازم حداکثر تا پایان شهریورماه مجدداً نسبت به تکمیل نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی عنداللزوم اقدام خواهد شد.

ماده ۱۰۸:-ملاکهای هدایت تحصیلی

الف: نمرات دوره راهنمایی تحصیلی و پایه اول متوسطه دانش آموز برابر نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی (به میزان ۵۰ امتیاز)

ب: نظر مشاور بر اساس بررسیهای مشاوره‌ای (به میزان ۵۰ امتیاز)

ماده ۱۰۹-ضوابط مربوط به نمرات درسی رشته‌ها و شاخه‌های مختلف

۱-رشته ریاضی فیزیک:

۱-۱-مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درسهای ریاضی و علوم تجربی در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۱-۲-نمره درس ریاضی (۱) (پایه اول) در دوره متوسطه حداقل ۱۲ باشد و درس فیزیک (۱) و آزمایشگاه را با موفقیت (کسب حداقل نمره ۱۰) گذرانده باشد.

۱-۳-مجموع نمرات درسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۹۶ باشد و یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۲-رشته علوم تجربی:

۲-۱-مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درسهای ریاضی و علوم تجربی، در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۲-۲-در دوره متوسطه درسهای ریاضی (۱)، شیمی (۱) و آزمایشگاه و علوم زیستی و بهداشت (درسهای پایه اول) را با موفقیت (کسب نمره حداقل ۱۰) گذرانده باشد و حداقل در یکی از سه درس مذکور نمره ۱۲ اخذ کرده باشد.

۳-۲- مجموع نمرات درسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۱۰۸ باشد یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۳- رشته ادبیات و علوم انسانی:

۳-۱- مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درسهای ادبیات فارسی (معدل درسهای فارسی، دستور، املاء و انشاء) و عربی در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۳-۲- در درسهای ادبیات فارسی (۱)، زبان فارسی (۱)، عربی (۱) و مطالعات اجتماعی پایه اول متوسطه نمره حداقل ۱۰ را کسب کرده باشد و نمره درس ادبیات (معدل نمرات درسهای ادبیات فارسی (۱) و زبان فارسی (۱)) حداقل ۱۲ باشد.

۳-۳- مجموع نمرات درسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۱۰۸ باشد یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۴- رشته علوم و معارف اسلامی:

۴-۱- مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درسهای ادبیات فارسی (معدل درسهای فارسی، دستور، املاء و انشاء) و عربی در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۴-۲- در درسهای ادبیات فارسی (۱)، زبان فارسی (۱)، (که معدل آنها بعنوان نمره درس ادبیات در نمودن برگ ثبت می‌شود) عربی (۱) و تعلیمات دینی و قرآن (۱) نمره حداقل ۱۰ را کسب کرده باشد و حداقل در یکی از دو درس عربی (۱) یا تعلیمات دینی و قرآن (۱) نمره ۱۲ اخذ کرده باشد.

۴-۳- مجموع نمرات درسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۱۰۸ باشد یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۵- شاخه فنی و حرفه‌ای:

۵-۱- مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درسهای ریاضی، علوم تجربی و حرفه‌وفن در سه پایه در دوره راهنمایی بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۲-۵- در دوره متوسطه از درس ریاضی (۱) نمره حداقل ۱۰ و از درس کارگاه خوداتکایی نمره حداقل ۱۲ کسب کرده باشد چنانچه نمره درس کارگاه خوداتکایی دانش‌آموز کمتر از ۱۲ باشد در هدایت تحصیلی وی منظور نمی‌شود.

۳-۵- مجموع نمرات درسهای مرتبط با شاخه، در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۱۳۲ باشد و در صورت عدم انتخاب یا حذف درس کارگاه خوداتکایی حداقل ۱۲۰ باشد. یابه عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط باشاخه از ۱۲ کمتر نباشد.

۶- شاخه کاردانش:

۱-۶- مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درسهای حرفه‌وفن و هنر، در سه پایه در دوره راهنمایی بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۲-۶- در دوره متوسطه از درس کارگاه خوداتکایی نمره حداقل ۱۰ کسب کرده باشد. چنانچه نمره درس کارگاه خوداتکایی دانش‌آموز کمتر از ۱۰ باشد در هدایت تحصیلی وی منظور نمی‌شود.

۳-۶- مجموع نمرات درسهای مرتبط با شاخه در دوره راهنمایی و پایه اول متوسطه دانش‌آموز در صورت انتخاب درس کارگاه خود اتکایی حداقل ۷۰ و در صورت عدم انتخاب یا حذف درس کارگاه خوداتکایی حداقل ۶۰ باشد یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با شاخه از ۱۰ کمتر نباشد.

۴-۶- دانش‌آموز برای ورود به برخی از رشته‌های مهارتی در شاخه کاردانش علاوه بر احراز شرایط فوق‌الذکر باید ضوابط خاص رشته (در محدوده درسهای پایه اول) را که معاونت آموزشی تعیین می‌کند کسب کند.

تبصره -نمرات دوره راهنمایی دانش‌آموزی که به دلایل موجه نظیر: شرکت در امتحانات جامع دوره راهنمایی، شرکت در امتحان تعیین پایه (موضوع ماده هفتاد (۷۰) این آیین‌نامه)، تحصیل در مدارس غیرایرانی خارج از کشور، و بروز حوادثی از قبیل، سیل، زلزله، جنگ، آتش‌سوزی و... فاقد نمرات پایه‌های اول و دوم و سوم راهنمایی تحصیلی است به شرح ذیل محاسبه می‌شود:

الف- چنانچه نمرات پایه اول یا دوم و یا هر دو پایه دوره راهنمایی موجود نباشد نمرات درسهای مرتبط پایه سوم راهنمایی برای درسهای همنام پایه‌های مذکور نیز منظور می‌شود و رعایت سایر ضوابط در نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی ثبت می‌گردد.

ب - چنانچه نمرات پایه سوم دوره راهنمایی موجود نباشد نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی براساس نمرات درسهای مرتبط پایه اول متوسطه با رعایت سایر ضوابط تنظیم می‌شود.

- ماده ۱۱۰- بررسیهای مشاوره‌ای مندرج در بند ب ماده یکصد و هشت (۱۰۸) به شرح زیر می‌باشد:
- با توجه به اهمیت بررسیهای مشاوره‌ای که در طول تحصیل دانش‌آموز، از طریق گردآوری اطلاعات و به شیوه‌های گوناگون انجام می‌شود. ۵۰ امتیاز به این قسمت
- اختصاص داده شده است. در این بررسیها مشاور موارد زیر را در نظر می‌گیرد و امتیاز آن را محاسبه می‌کند.
- ۱- نظر اولیای دانش‌آموز ۵ امتیاز ۲- نظر دانش‌آموز ۵ امتیاز
- ۳- نظر معلمان درسهای مربوط ۱۰ امتیاز ۴- نتایج آزمونهای رغبت و استعداد (هر کدام ۱۰ امتیاز) ۲۰ امتیاز
- ۵- نظر مشاور براساس بررسی پرونده تربیتی تحصیلی ۱۰ امتیاز
- تبصره - هر یک از موارد یاد شده براساس شیوه‌نامه‌های مربوط و جداول پیوست و با توجه به وظیفه مشاور در این خصوص تنظیم می‌شود.